LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTO
DIREKTORIUS

ĮSAKYMAS
DĖL LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTO MOKSLINIŲ TYRIMŲ DUOMENŲ VALDYMO GAIRIŲ PATVIRTINIMO

2026 m. lapkričio d. Nr. V1-
Kaunas

T v i r t i n u „Lietuvos energetikos instituto mokslinių tyrimų duomenų valdymo gaires“ (pridedama).

Direktorius Saulius Gudžius

PATVIRTINTA
Lietuvos energetikos instituto
direktoriaus
2026 m. lapkričio d. įsakymu Nr. V1-

LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTO MOKSLINIŲ TYRIMŲ DUOMENŲ VALDYMO GAIRĖS

I. SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Lietuvos energetikos instituto (LEI) mokslinių tyrimų duomenų valdymo gairių (toliau – Gairės) tikslas – nustatyti mokslinių tyrimų duomenų valdymo Lietuvos energetikos institute (toliau – Institutas) principus, laikantis mokslinius tyrimus remiančių institucijų ar kitų šaltinių reikalavimų.
2. Gairės taikomos Instituto darbuotojams ir studijuojantiesiems Institute, kurie dirba Instituto ar Institute vykdomuose projektuose arba dalyvauja kitoje Instituto veikloje, susijusioje su mokslinių tyrimų vykdymu. Gairėmis vadovaujamasi vykdant mokslinius tyrimus Institute.
3. Gairės parengtos vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisės aktais, atsižvelgiant į Europos Komisijos ir Lietuvos mokslo tarybos dokumentus, reglamentuojančius mokslinių tyrimų duomenų valdymo sritį.
4. Gairėse vartojamos sąvokos:
   4.1. **Atvirojo turinio licencija** – intelektinės nuosavybės turinio naudojimo sąlygas apibrėžiantis dokumentas, kuris leidžia naudoti, perdirbti, platinti ir viešai skelbti kūrinį su mažai arba be jokių apribojimų.
   4.2. **„FAIR“ duomenų principai** – principai, kurių laikantis užtikrinama, kad mokslinių tyrimų duomenys būtų randami, prieinami, sąveikūs ir pakartotinai panaudojami (angl. Findable, Accessible, Interoperable, Reusable).
   4.3. **Mokslinių tyrimų duomenys** – duomenys, išskyrus mokslines publikacijas, kurie renkami ar rengiami vykdant mokslinių tyrimų veiklą ir naudojami kaip įrodymai atliekant mokslinius tyrimus arba mokslinės bendruomenės visuotinai pripažinti būtinais mokslinių tyrimų išvadoms ir rezultatams patvirtinti.
   4.4. **Mokslinių tyrimų duomenų valdymo planas** – mokslinių tyrimų duomenų kaupimo, saugojimo ir jų prieinamumo dokumentas, kuriame nurodoma: kas bus daroma mokslinio tyrimo metu ir jam pasibaigus, kad duomenys būtų kaupiami saugiai ir patikimai; kaip ir kokiomis sąlygomis jie bus prieinami pakartotiniam naudojimui, jei tik nėra tam prieštaraujančių teisinių, etinių ar saugumo priežasčių; kada ir kaip jie bus atveriami kitiems vartotojams; kokie metaduomenys bus naudojami juos aprašant; kaip gauti duomenys bus tvarkomi ir atnaujinami; kurie duomenys bus skirti ilgalaikiam, o kurie – trumpalaikiam saugojimui (nurodant kada ir kaip duomenys bus sunaikinami).
   4.5. **Remianti institucija ar kitas šaltinis** – moksliniam tyrimui vykdyti lėšas skiriantis ar kitaip remiantis subjektas, įskaitant Institutą.

II. II SKYRIUS
MOKSLINIŲ TYRIMŲ DUOMENŲ VALDYMAS

5. Mokslinių tyrimų duomenų valdymo planai rengiami laikantis remiančių institucijų ar kitų šaltinių reikalavimų.
6. Išlaidos, patiriamos mokslinių tyrimų duomenų valdymo planams įgyvendinti, gali būti dengiamos remiančių institucijų ar kitų šaltinių lėšomis.
7. Mokslinių tyrimų duomenys tvarkomi vadovaujantis „FAIR“ duomenų principais.
8. Jeigu remianti institucija ar kitas šaltinis nenustato kitaip, mokslinių tyrimų duomenys, atsižvelgiant į ir įvertinus Gairių 9 punkte nurodytas aplinkybes ir sudarant sąlygas juos pakartotinai naudoti, pateikiami saugoti Nacionalinio atviros prieigos mokslinių tyrimų duomenų archyvo informacinėje sistemoje (MIDAS), arba kitoje talpykloje, kuri:
   8.1. taiko technines ir organizacines priemones, leidžiančias užtikrinti publikuotų mokslinių tyrimų duomenų saugumą, vientisumą, autentiškumą ir ilgalaikį išsaugojimą;
   8.2. sudaro sąlygas suteikti prieigą prie mokslinių tyrimų duomenų, licencijuojant juos atvirojo turinio licencija ir laikantis taikomų teisinių ir etinių apribojimų;
   8.3. leidžia prie mokslinių tyrimų duomenų pateikti metaduomenis ir kitą informaciją, reikalingus, kad būtų galima tuos duomenis pakartotinai naudoti.
9. Sprendimą dėl pateikiamų mokslinių tyrimų duomenų, kurie teikiami saugoti, apimties ir sudėties priima jų autorius (-iai), atsižvelgdamas (-i) į duomenų pobūdį, teisinius bei etinius veiksnius, tokius kaip, pavyzdžiui:
   9.1. asmens duomenų apsauga;
   9.2. trečiųjų šalių intelektinė nuosavybė;
   9.3. profesinių, komercinių ar valstybės ir tarnybos paslapčių apsauga;
   9.4. nacionalinio saugumo ir gynybos, teisėsaugos ir viešojo saugumo užtikrinimas.
10. Mokslinių tyrimų duomenys, tokia sudėtimi ir apimtimi, kuria jų autoriaus (-ių) vertinimu jie turi ilgalaikės vertės mokslui ar visuomenei, saugomi ne mažiau kaip 10 metų po mokslinio tyrimo pabaigos. Mokslinių tyrimų duomenys turėtų būti išsaugoti tokia forma, kad jie leistų patikrinti ir atkartoti mokslinio tyrimo, kurio metu buvo surinkti, rezultatus.
11. Duomenų rinkinių, pateiktų saugoti talpykloje, metaduomenys turi būti atviri ir išlikti pasiekiami duomenis sunaikinus.
12. Viešai skelbiami mokslinių tyrimų duomenys paskelbiami su atvirojo turinio licencijomis, o jų metaduomenys – su viešosios srities žyma arba lygiavertėmis sąlygomis.
13. Viešai skelbiamiems mokslinių tyrimų duomenims arba jų metaduomenims (kai atveriami tik metaduomenys) suteikiami nekintami identifikatoriai (angl. *persistent identifiers* (PIDs), pavyzdžiui, DOI, Handle ir t. t.).
14. Viešai skelbiami mokslinių tyrimų duomenys paskelbiami juos aprašius kuo išsamesniais metaduomenimis ir (ar) prie jų pateikiant papildomą dokumentaciją taip, kad būtų prieinama informacija, reikalinga norint mokslinių tyrimų duomenis pakartotinai naudoti. Duomenų rinkinio apraše ir (ar) dokumentacijoje rekomenduojama pateikti bent šiuos metaduomenis:
   14.1. duomenų autorius (-iai);
   14.2. duomenų rinkinio pavadinimas;
   14.3. tyrimą vykdžiusi (-ios) institucija (-os);
   14.4. tyrimą finansavusi (-ios) institucija (-os);
   14.5. mokslo sritis ir (ar) kryptis;

14.6. raktažodžiai ir trumpas duomenų rinkinio aprašymas, įskaitant duomenų gavimo metodo ir tam naudotų įrankių aprašymą;
14.7. duomenims suteiktas (-i) nekintantis (-ys) identifikatorius (-iai);
14.8. duomenų naudojimo sąlygos;
14.9. mokslinio tyrimo pradžios ir pabaigos data;
14.10. kitos su moksliniu tyrimu susijusios organizacijos;
14.11. kiti su duomenimis susiję mokslinių tyrimų rezultatai (pavyzdžiui, publikacijos, patentai, programinė įranga).

15. Teisėti mokslinių tyrimų duomenų subjektų interesai yra saugomi ir ginami. Mokslinio tyrimo tikslais naudojami asmens duomenys tvarkomi laikantis Lietuvos Respublikos ir Instituto teisės aktų.
16. Esant poreikiui ir galimybėms, Institutas gali teikti tyrėjams paslaugas ir infrastruktūrą, reikalingas mokslinių tyrimų duomenų valdymui.
17. Išimtinės teisės naudoti arba platinti mokslinių tyrimų duomenis negali būti perduotos leidėjams arba jų įgaliotiems asmenims, išskyrus atvejus, kai tai prieštarautų sutartiniams įsipareigojimams remiančiai institucijai ar kitam šaltiniui arba kitam subjektui.

III. SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

18. Gairės peržiūrimos ir prireikus atnaujinamos ne rečiau kaip kartą per penkerius metus.
19. Gairės viešai skelbiamos Instituto ir su mokslinių tyrimų duomenų valdymu susijusių Instituto padalinių interneto svetainėse.
20. Gaires įgyvendinantys Instituto dokumentai tvirtinami Instituto direktoriaus ar jo įgalioto asmens įsakymu.

_____

DETALŪS METADUOMENYS	
Dokumento sudarytojas (-ai)	Lietuvos energetikos institutas 111955219, Breslaujos g. 3, LT-44403 Kaunas
Dokumento pavadinimas (antraštė)	ĮSAKYMAS DĖL LIETUVOS ENERGETIKOS INSTITUTO MOKSLINIŲ TYRIMŲ DUOMENŲ VALDYMO GAIRIŲ PATVIRTINIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2026-11-05 Nr. V1-106
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Saulius Gudžius, Direktorius, Administravimo padalinys
Sertifikatas išduotas	SAULIUS GUDŽIUS LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2026-11-05 15:58:55 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2026-11-05 15:59:11 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT
Sertifikato galiojimo laikas	2026-09-29 10:41:33 – 2028-09-28 10:41:33
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA-2, VI Registru Centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2025-05-16 11:31:08 iki 2028-05-15 11:31:08
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	1
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	–
Pridedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Pridedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Pridedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.90.5
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2026-11-05 16:00:32)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2026-11-05 16:00:33 DBSIS